Aika 17.11.2026, klo 14:00

Paikka Etäkokous: Teams

Käsiteltävät asiat

§ 100 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 101 Pöytäkirjan tarkastus

§ 102 Läsnäolo- ja puheoikeus

§ 103 Pirkanmaan hyvinvointialueen kulttuurihyvinvoinnin suunnitelman päivittäminen kaudelle 2027 - 2035

§ 104 Pohjois-Pirkanmaan sosiaali- ja terveyspalvelut

§ 105 Esitys sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteiksi 1.1.2027 alkaen

§ 106 Esitys kotona asumisen tukipalveluiden myöntämisperusteiksi 1.1.2027 alkaen

§ 107 Esitys ikääntyneiden asumisen palveluiden myöntämisperusteiksi 1.1.2027 alkaen

§ 108 Ikäihmisten palveluiden IKI2035-kehittämisohjelman päivittäminen

§ 109 Vanhusneuvoston kokousaikataulu vuodelle 2027

§ 110 Tiedoksi merkittävät asiat

§ 111 Muut asiat

§ 112 Kokouksen päättäminen

Osallistujat

Taina Törmä, puheenjohtaja
Maria Leppänen, 1. varapuheenjohtaja
Anna-Sofia Kujansuu, sihteeri
Riikka Piironen

§ 100
Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnäolevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen. Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa ilmoitetaan kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu lähetetään ensisijaisesti sähköisellä viestillä vähintään viisi (5) kalenteripäivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii.

Varsinainen kokouskutsu ja esityslista vanhusneuvoston kokoukseen 17.11.2026 on toimitettu sähköpostitse 12.11.2026 sekä julkaistu yleisessä tietoverkossa 12.11.2026.

Ehdotus

Puheenjohtaja avaa kokouksen. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

§ 101
Pöytäkirjan tarkastus

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä, ellei toimielin ole päättänyt pöytäkirjan tarkastamisesta muulla tavalla.

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan kaksi seuraavana vuorossa olevaa aakkosjärjestyksessä.

Ehdotus

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Merja Päivärinta ja Tuija Seppänen. Varalle valitaan Riitta Siikaniva ja Saara Viitaharju.

§ 102
Läsnäolo- ja puheoikeus

Ehdotus

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus

- kehittämispäällikkö Mari Lahtiselle §:n 103 ajaksi.
- projektipäällikkö Hanna Korhoselle §:n 103 ajaksi.
- korkeakouluharjoittelija Minnaleena Jaakkolalle §:n 103 ajaksi.
- ulkoistuspalveluiden johtaja Juha-Matti Sihvoselle §:n 104 ajaksi.
- sosiaalipalveluiden johtaja Johanna Nivalalle §:n 104 ajaksi.
- ylilääkäri Jukka Karjalaiselle §:n 104 ajaksi.
- palvelupäällikkö Katariina Sompille §:n 105 ajaksi.
- toimialuejohtaja Tuula Jutilalle §:ien 106-108 ajaksi.
- toimialuejohtaja Mari Ollinpojalle §:ien 106-108 ajaksi.

§ 103
Pirkanmaan hyvinvointialueen kulttuurihyvinvoinnin suunnitelman päivittäminen kaudelle 2027 - 2035

28515/2025

Valmistelijat / lisätiedot:
Mari Lahtinen, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ, mari.lahtinen@pirha.fi
Hanna Korhonen, PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ, hanna.korhonen@pirha.fi

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, §7) velvoittaa hyvinvointialueen laatimaan valtuustokausittain alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä kuntien ja muiden alueen toimijoiden kanssa. Pirkanmaan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma linjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteet ja toimeenpanon väestötasolla. Pirkanmaan alueellisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman toteutusta on toimeenpantu osana alueellista hyvinvointisuunnitelmakokonaisuutta.

Kulttuurihyvinvoinnilla tarkoitetaan kulttuurin ja taiteen mahdollisuuksia edistää hyvinvointia ja hoitaa ihmisen terveyttä läpi elämän. Kulttuurihyvinvoinnilla tarkoitetaan myös sitä, että yksilö tai yhteisö kokee taiteen, kulttuurin ja luovan toiminnan merkityksellisenä hyvinvoinnilleen. Kulttuurihyvinvoinnin ytimessä on ihmisen oma toimijuus taiteen ja kulttuurin kokijana ja tekijänä, jolla on kulttuurisia tarpeita ja oikeuksia. (Lähde: Taikusydän) Kulttuurihyvinvointisuunnitelman tarkoituksena on edistää kulttuurin, taiteen ja luovan toiminnan mahdollisuuksien hyödyntämistä pirkanmaalaisten hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa.

Pirkanmaan alueellinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma päivitetään vuosille 2027–2035. Päivitystyössä tarkastellaan muun muassa kulttuurihyvinvoinnin nykytilaa, eri väestöryhmien mahdollisuuksia osallistua kulttuuri- ja taidetoimintaan sekä hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen, kulttuuritoimijoiden ja muiden yhteistyökumppaneiden rooleja kulttuurihyvinvoinnin edistämisessä.

Päivitystyön osallistamistoimien tavoitteena on muodostaa yhteinen näkemys siitä, millaisia kulttuurihyvinvoinnin tavoitteita Pirkanmaalla tulisi tulevina vuosina edistää, miten kulttuuri- ja taidetoimintaa voidaan hyödyntää hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa, miten kulttuurihyvinvoinnin saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta voidaan parantaa sekä miten hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden yhteistyötä voidaan vahvistaa.

Vaikuttamistoimielimiä osallistetaan kulttuurihyvinvointisuunnitelman päivittämiseen osana valmisteluprosessia. Osallistamisen tarkoituksena on tuoda suunnitelmaan eri väestöryhmien kokemuksia, tarpeita ja näkemyksiä sekä tunnistaa konkreettisia kehittämiskohteita kokemusasiantuntijatiedon avulla. Vanhusneuvoston jäseniltä pyydetään näkemyksiä eritoten kulttuurihyvinvoinnin saavutettavuuteen, arjessa jaksamisen teemoihin sekä palveluiden vaikuttavuuteen liittyen.

Vanhusneuvoston jäseniä pyydetään vastaamaan kokouksen jälkeen kysymyksiin Orchidea-alustalla

Alustalla on ohjeistus seuraaviin kysymyksiin vastaamiseen:

- Miten ikääntyneiden hyvinvointia ja kulttuurisia oikeuksia tulisi edistää kulttuurihyvinvoinnin suunnitelmassa vuosina 2027–2035?
- Kulttuurihyvinvoinnin on Sitran mukaan tutkittu vähentävän yksinäisyyttä sekä vahvistavan aktiivista kansalaisuutta ja yhteiskunnallista osallisuutta. Miten voisimme mahdollistaa ikääntyneiden pirkanmaalaisten hakeutumista kulttuurihyvinvoinnin palveluiden pariin osana hyvinvoinnin tukemista?
- Pirkanmaan väestöstä yli 80-vuotiaiden osuus kasvaa suhteellisesti eniten seuraavien vuosien aikana (IKI2035). Mm. tämän takia ikääntyneiden palveluiden toimintaympäristö on murroksessa monella tapaa ja yhä enemmän panostetaan ennaltaehkäiseviin hyvinvointia tukeviin palveluihin. Onko kulttuurihyvinvoinnin palveluvalikoimassa tällä hetkellä selkeitä puutteita / kehityskohteita ikääntyneiden pirkanmaalaisten tarpeiden kannalta?

Jos alustalla vastaaminen ei teknisesti onnistu, voi vastaukset lähettää vastuuvalmistelijoille, Mari Lahtinen ja Hanna Korhonen, sähköpostitse: etu. sukunimi@pirha.fi.

Oheismateriaalina Kulttuurihyvinvoinnin suunnitelman päivitystyö 2027 - 2035.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi annetun esityksen ja
2. antaa mahdolliset huomionsa Pirkanmaan alueellisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman päivittämiseen Orchidea-alustalla 1.12.2026 mennessä.

Tiedoksi
Hanna Korhonen, Mari Lahtinen, Minnaleena Jaakkola, Anton Kuivasto

§ 104
Pohjois-Pirkanmaan sosiaali- ja terveyspalvelut

33194/2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

Liitteet

1 Pohjois-Pirkanmaan palvelut_vanhusneuvosto_17112026

Aluehallitus on kokouksessaan 27.10.2025 (§ 294) päättänyt tehdä sopimuksen Pohjois-Pirkanmaan sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinnasta Pihlajalinna Terveys Oy kanssa Pohjois-Pirkanmaan sote-palvelujen hankinnasta. Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimuskausi on alkanut Virrat-Ruovesi alueen osalta 1.4.2026 ja Parkano-Kihniö alueen osalta 1.5.2026. Hankintasopimus voi irtisanomisen perusteella päättyä aikaisintaan 31.7.2031. Hankinta sisältää option laajentaa hankintasopimus Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen alueelle.

Pihlajalinna tuottaa alueella

- perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon vastaanottopalveluja
- lasten, nuorten ja perheiden neuvola-, koulu ja opiskeluterveydenhuollon palveluja
- ikäihmisten kotihoitoa ja asumispalveluja sekä
- sairaala- ja poliklinikkapalveluja.

Pihlajalinna vastaa palvelutuotannosta väestövastuuperiaatteella asiakasmääristä tai palvelutarpeen vaihtelusta huolimatta.
Vammaispalvelut ja lähitoritoiminta ovat siirtyneet Pirkanmaan hyvinvointialueen omaksi tuotannoksi vuoden 2026 alusta alkaen.

Asiantuntijana kokouksessa mukana Pihlajalinnasta ulkoistuspalveluiden johtaja Juha-Matti Sihvonen sekä sosiaalipalveluiden johtaja Johanna Nivala.
Liitteenä esitysmateriaali.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi esittelyn Pohjois-Pirkanmaan sosiaali- ja terveyspalveluista.

§ 105
Esitys sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteiksi 1.1.2027 alkaen

543/2022

Valmistelijat / lisätiedot:
Tuula Jutila, TOIMIALUEJOHTAJA, tuula.jutila@pirha.fi
Milja Koljonen, PALVELUJOHT, ENNALTAEHK.PALV, milja.koljonen@pirha.fi

Liitteet

1 LUONNOS sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteiksi 1.1.2027 alkaen

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 23 §:n mukaan hyvinvointialue voi järjestää liikkumista tukevia palveluja henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Sosiaalihuoltolain mukaista liikkumisen tukea voidaan Pirkanmaan hyvinvointialueella järjestää kuljetuspalveluna, saattajapalveluna sekä julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla.

Sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut ovat määrärahasidonnainen palvelu eikä niiden järjestämiseen ole hyvinvointialueella ehdotonta velvoitetta. Esteetön julkinen joukkoliikenne, mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne, ovat aina kuitenkin ensisijaisia vaihtoehtoja.

Aluehallitus on hyväksynyt sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palvelujen myöntämisperusteet 15.12.2025 § 356.

Myöntämisperusteisiin esitettävät muutokset

Sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisperusteiden sanamuotoja esitetään täsmennettäväksi siten, että myöntämisperusteet kattaisivat Pirkanmaan hyvinvointialueella käytössä olevat sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumista tukevien palvelujen järjestämistavat eivätkä ainoastaan kuljetuspalveluna järjestettävää palvelua. Myöntämisperusteissa on käytetty tällä hetkellä kuitenkin osin termiä *kuljetuspalvelu*, vaikka tarkoitus on kuvata liikkumista tukevia palveluja kokonaisuudessaan.

Myöntämisen perusteita esitetään täsmennettäväksi siten, että termi *kuljetuspalvelu* korvataan soveltuvissa kohdissa termillä *liikkumista tukevat palvelut*. Muutoksella yhdenmukaistetaan myöntämisen perusteiden terminologia ja varmistetaan, että myöntämisen perusteet kattavat liikkumisen tuen eri järjestämistavat.

Lisäksi myöntämisperusteisiin on tehty tekstin selkiyttämistä, muuttamatta kuitenkaan myöntämisperusteita.

Katariina Somppi esittelee sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteisiin esitettävät muutokset vanhusneuvostolle.

Liitteenä sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteet 1.1.2027 alkaen (luonnos). Oheismateriaalina on esitysmateriaali myöntämisperusteista.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi kokouksessa annettavan esittelyn sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisperusteisiin esitettävistä muutoksista ja
2. antaa mahdolliset kommenttinsa esitettävistä muutoksista.

Tiedoksi
Tuula Jutila, Milja Koljonen, Katariina Somppi, Anni Vainionpää

§ 106
Esitys kotona asumisen tukipalveluiden myöntämisperusteiksi 1.1.2027 alkaen

543/2022

Valmistelijat / lisätiedot:
Tuula Jutila, TOIMIALUEJOHTAJA, tuula.jutila@pirha.fi
Mari Ollinpoika, TOIMIALUEJOHTAJA, IKÄIHMISTEN, mari.ollinpoika@pirha.fi
Kaisa Taimi, PALVELUJOHTAJA, kaisa.taimi@pirha.fi

Liitteet

1 LUONNOS kotona asumisen tukipalveluiden myöntämisperusteiksi 1.1.2027 alkaen

Kotona asumista tukevien tukipalveluiden järjestämisestä säädetään sosiaalihuoltolaissa (1301/2014). Tukipalveluilla tuetaan asiakkaan mahdollisuuksia suoriutua jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti sekä vahvistetaan hänen hyvinvointiaan ja osallisuuttaan.

Pirkanmaan hyvinvointialueen järjestämiä kotona asumista tukevia palveluita ovat ateriapalvelu, kauppapalvelu, peseytymispalvelu, turva-auttamispalvelu, siivouspalvelu ja kuntouttava päivätoiminta.

Myöntämisperusteet edistävät asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua hyvinvointialueella sekä tuetaan palveluihin hakeutumista ja palvelujen myöntämistä koskevaa päätöksentekoa. Pirkanmaan hyvinvointialueen aluehallitus on hyväksynyt kotona asumista tukevien tukipalveluiden myöntämisperusteet 12.1.2026 § 14.

Palveluiden myöntäminen perustuu sosiaali- ja/tai terveydenhuollon ammattilaisen tekemään palvelutarpeen arviointiin. Arviointi toteutetaan yhteistyössä asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa.

Tukipalveluita voidaan myöntää palvelutarpeen arvioinnin perusteella säännöllisen kotihoidon ja omaishoidon tuen piirissä oleville asiakkaille. Lisäksi niitä voidaan myöntää määräaikaisesti myös muille asiakkaille.

Myöntämisperusteisiin esitettävät muutokset

Siivouspalvelun myöntämisperusteita esitetään tarkennettavaksi siten, että palvelu voidaan myöntää, jos asiakkaan siivoustarvetta ei voida kohtuudella ratkaista hänen omien voimavarojensa, läheisverkostonsa tai muiden käytettävissä olevien palveluiden avulla. Jos asiakkaan kanssa samassa taloudessa asuu muita henkilöitä, palvelutarpeen arvioinnissa huomioidaan myös heidän mahdollisuutensa huolehtia kodin siivouksesta. Siivouspalvelua ei lähtökohtaisesti myönnetä, jos samassa taloudessa asuva toimintakykyinen aikuinen pystyy huolehtimaan kodin siivouksesta.

Myöntämisperusteisiin esitetään lisäksi lisättäväksi mahdollisuus toteuttaa osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävää tai tukevaa palvelua kuntouttavan päivätoiminnan lisäksi osavuorokautisena perhehoitona perhehoitajan kodissa.

Yhteisölliseen asumiseen liittyvien tukipalveluiden osalta myöntämisperusteita esitetään täsmennettäväksi siten, että niillä tarkoitetaan ikäihmisten yhteisölliseen asumiseen liittyviä tukipalveluita.

Toimialuejohtajat Tuula Jutila ja Mari Ollinpoika esittelevät kotona asumisen tukipalveluiden myöntämisen perusteisiin esitettävät muutokset vammaisneuvostolle.

Liitteenä kotona asumisen tukipalveluiden myöntämisen perusteet 1.1.2027 alkaen (luonnos) sekä oheismateriaalina diaesitys, jossa kuvataan keskeiset muutokset.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi kokouksessa annettavan esittelyn kotona asumisen tukipalveluiden myöntämisperusteisiin esitettävistä muutoksista ja
2. antaa mahdolliset kommenttinsa esitettävistä muutoksista.

Tiedoksi
Tuula Jutila, Kaisa Taimi, Mari Ollinpoika, Anni Vainionpää

§ 107
Esitys ikääntyneiden asumisen palveluiden myöntämisperusteiksi 1.1.2027 alkaen

543/2022

Valmistelijat / lisätiedot:
Mari Ollinpoika, TOIMIALUEJOHTAJA, IKÄIHMISTEN, mari.ollinpoika@pirha.fi
Tuula Jutila, TOIMIALUEJOHTAJA, tuula.jutila@pirha.fi

Liitteet

1 LUONNOS ikääntyneiden asumisen palveluiden myöntämisen perusteiksi 1.1.2027 alkaen

Ikääntyneiden asumisen palveluiden ja laitoshoidon myöntäminen perustuu sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), terveydenhuoltolakiin (1326/2010), lakiin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000), lakiin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkään sosiaali- ja terveyspalveluista (980 /2012) sekä sosiaali- ja terveysministeriön antamaan laatusuositukseen aktiivisen ja toimintakykyisen ikääntymisen ja kestävien palvelujen turvaamiseksi 2024–2027 (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2024:4).

Asumisen palveluita ovat pitkäaikainen perhehoito, yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen. Lisäksi ikääntyneille voidaan järjestää laitoshoitoa vuoden 2027 loppuun saakka. Tämän jälkeen laitoshoito korvautuu lainsäädännön mukaisesti muilla asumispalveluilla.

Asumisen palveluja järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat erityisestä syystä apua ja tukea asumisessa tai asumisensa järjestämisessä. Kotiin annettavat palvelut ovat ensisijaisia suhteessa palveluihin, jotka edellyttävät muuttamista ja sisältävät sekä asumisen että palvelut.

Ikääntyneiden asumisen palveluiden myöntämisen perusteilla turvataan asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu hyvinvointialueella sekä tuetaan palveluihin hakeutumista ja palvelujen myöntämistä koskevaa päätöksentekoa.

Voimassa olevat ikääntyneiden asumisen palveluiden myöntämisen perusteet on hyväksytty aluehallituksessa 2.12.2024 § 332, ja ne ovat tulleet voimaan 1.1.2025.

Esitettävät muutokset myöntämisperusteisiin

Muutoksia esitetään ikääntyneiden yhteisöllistä asumista koskevaan osioon. Yhteisöllisen asumisen myöntämisperusteiden uudelleenarviointi on osa vuoden 2026 toiminnallisia ja palvelujen järjestämistä koskevia tavoitteita. Esitettyjä muutoksia myöntämisperusteisiin on pilotoitu uusien yhteisöllisen asumisen palvelupaikkojen käyttöönoton yhteydessä, ja pilotoinnista saatuja kokemuksia on hyödynnetty myöntämisperusteiden valmistelussa.

Yhteisöllisen asumisen myöntämisperusteita esitetään muutettavaksi niin, että asiakkaan kokonaistilanne otetaan palvelutarpeen arvioinnissa huomioon nykyistä selkeämmin. Palvelutarpeen arvioinnissa otetaan huomioon asiakkaan kokema turvattomuus tai yksinäisyys sekä hänen halunsa asua yhteisössä ja osallistua sosiaalista kanssakäymistä edistävään toimintaan. Jos asiakkaan muistiin ja tiedonkäsittelyyn liittyvä toimintakyky on alentunut, hänen tulee kuitenkin selviytyä ilman jatkuvaa valvontaa.

Muutokset mahdollistaisivat yhteisöllisen asumisen tarpeen tunnistamisen nykyistä varhaisemmassa vaiheessa. Palvelutarpeen arviointia tukevista RAI-mittareista palvelutarpeen kokonaisuutta kuvaavan mittarin (MAPLe 5) ohjeellista raja-arvoa muutetaan arvosta 4 arvoon 3. Asioiden hoitamisesta ja kodin arjen toiminnoista selviytymistä kuvaavan mittarin (IADLCH) ohjeellista raja-arvoa muutetaan arvosta 5 arvoon 4. Muutosten avulla yhteisöllisen asumisen piiriin voidaan ohjata nykyistä paremmin asiakkaat, joiden avun ja tuen tarve ja kokonaistilanne puoltavat yhteisöllistä asumista, vaikka toimintakyvyn heikkeneminen ei olisi saavuttanut nykyisiä ohjeellisia raja-arvoja.

Palvelutarpeen kokonaisuutta kuvaavan mittarin (MAPLe 5) lisäksi arvioinnissa tarkastellaan päivittäisistä perustoiminnoista, kuten henkilökohtaisesta hygieniasta, pukeutumisesta, liikkumisesta ja ruokailusta selviytymistä (ADL-H), asioiden hoitamisesta ja kodin arjen toiminnoista selviytymistä (IADLCH) sekä muistin ja muun kognitiivisen toimintakyvyn heikkenemistä (CPS). Lisäksi voidaan huomioida masennusoireita (DRS) ja asiakkaan itse arvioimaa mielialaa (DRSSR) kuvaavat mittarit silloin, kun asiakkaan tilanteeseen voidaan vaikuttaa asumisolosuhteilla tai vähentämällä turvattomuutta ja yksinäisyyttä.

Haastavaa käyttäytymistä kuvaavan mittarin (ABS) kiinteä raja-arvo 5 esitetään poistettavaksi, ja haastavan käyttäytymisen merkitystä arvioidaan jatkossa osana asiakkaan kokonaistilannetta ja asumispaikan soveltuvuutta. Muita asukkaita häiritsevä käyttäytyminen otetaan huomioon asumispalvelupaikkaa valittaessa. Korkea haastavaa käyttäytymistä kuvaavan mittarin arvo (ABS) tai alkoholin riskikäyttöä kuvaavan mittarin (AUDIT-C) riskirajan ylittyminen edellyttäisi lisäarviointia.

Esitetyillä muutoksilla yhteisöllisen asumisen myöntämisperusteet olisivat pääosin yhdenmukaiset kotona asumista tukevien palvelujen myöntämisperusteiden kanssa. Tämä on perusteltua, koska yhteisöllisessä asumisessa asiakkaan tarvitsemat palvelut järjestetään kotihoidon palveluina.

Toimialuejohtajat Tuula Jutila ja Mari Ollinpoika esittelevät ikääntyneiden asumisen palveluiden myöntämisperusteisiin esitettävät muutokset vanhusneuvostolle.

Liitteenä ikääntyneiden asumisen palveluiden myöntämisen perusteet 1.1.2027 alkaen (luonnos) sekä oheismateriaalina diaesitys, jossa on kuvattu keskeiset muutokset.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi kokouksessa annettavan esittelyn ikääntyneiden asumisen palveluiden myöntämisperusteisiin esitettävistä muutoksista ja
2. antaa mahdolliset kommenttinsa esitettävistä muutoksista.

Tiedoksi
Tuula Jutila, Mari Ollinpoika, Anni Vainionpää

Vanhusneuvosto, § 67,25.08.2026
Vanhusneuvosto, § 82,22.09.2026
Vanhusneuvosto, § 108, 17.11.2026

§ 108
Ikäihmisten palveluiden IKI2035-kehittämisohjelman päivittäminen

21331/2023

Vanhusneuvosto, 25.08.2026, § 67

Valmistelijat / lisätiedot:
Mari Ollinpoika, TOIMIALUEJOHTAJA, IKÄIHMISTEN, mari.ollinpoika@pirha.fi
Tuula Jutila, TOIMIALUEJOHTAJA, tuula.jutila@pirha.fi

Ikäihmisten palvelujen kehittämisohjelma eli IKI2035-ohjelma on suunnitelma siitä, miten Pirkanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten palveluja kehitetään tulevina vuosina. Ohjelman ydintavoite on luoda toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelurakenne. Aluehallitus hyväksyi 20.11.2023 § 319 IKI2035-ohjelman toimeenpantavaksi.

Pirkanmaan hyvinvointialueen talousarvio vuodelle 2026 hyväksyttiin aluevaltuustossa 8.12.2025 § 117. Talousarvion käsittelyn yhteydessä hyväksyttiin esitys, jonka mukaan IKI2035-ohjelmaan laaditaan muutoksia, jotta palveluiden tarpeen kasvuun pystytään vastaamaan. Hallintosäännön 5 §:n 17a kohdan mukaan aluevaltuusto päättää palvelujen verkoston kehittämiseen liittyvistä merkittävistä ohjelmista ja niiden muutoksista.

IKI2035-kehittämisohjelmassa painottuvat neuvonnan, ohjauksen ja ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistaminen, kotona asumista tukevien palvelujen vahvistaminen, asumispalvelujen rakenteen keventäminen, integraation vahvistaminen yhdyspinnoissa ja vaikuttavat teknologiaratkaisut.

Päivityksessä kehittämisalueet pysyivät edelleen samoina, kuitenkin huomioiden väestökehityksen vaikutukset palvelutarpeeseen, taloudelliset reunaehdot sekä henkilöstöresurssien saatavuus. Lisäksi ohjelman tavoitteita ja niitä tukevia toimenpiteitä päivitetään vastaamaan jo toteutuneita kehittämistoimenpiteitä, muuttunutta toimintaympäristöä ja voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Osana ohjelman päivittämistä on järjestetty osallistavia työpajoja ikääntyneiden ja vammaisten valiokunnalle, vanhusneuvostolle sekä ikääntyneiden palvelujen ostopalveluntuottajille. Työpajoissa käsiteltiin erityisesti kehittämisohjelman osatavoitteita, kehittämisalueita ja niitä tukevia toimenpide-ehdotuksia. Työpajoissa nousi esille erityisesti kotona asumista tukevien palvelujen vahvistaminen, neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen, palvelujen oikea-aikaisuus ja saavutettavuus sekä palvelurakenteen taloudellinen ja toiminnallinen kestävyys. Myös henkilöstön saatavuus, yhteistyön ja kumppanuuksien vahvistaminen ja palvelujen yhdenvertainen toteutuminen nähtiin tärkeinä. Nämä on huomioitu ohjelman päivityksessä.

Oheismateriaalina luonnokset IKI2035-ohjelman päivityksestä ja päätösvaikutusten ennakkoarvioinnista.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää antaa mahdolliset kommenttinsa luonnoksesta IKI2035-ohjelman päivityksestä.

Kokouskäsittely
Kuultiin asiantuntijoina toimialuejohtaja Tuula Jutilaa ja toimialuejohtaja Mari Ollinpoikaa.

Vanhusneuvosto kävi vilkasta keskustelua luonnoksesta IKI2035-ohjelman päivityksestä. Puheenjohtaja esitti, että neuvosto antaa päivityksen luonnoksesta lausunnon, jonka työstämiseen perustetaan työryhmä. Asiaa kannatettiin.

Työryhmään ilmoittautuivat puheenjohtaja Taina Törmä ja varapuheenjohtaja Tiina Leppänen sekä jäsenistä Mervi Hissa ja Inkeri Haarla-Kettunen. Neuvosto sopi, että lausuntoa varten neuvoston jäsenet voivat toimittaa työryhmälle kommenttejaan perjantaihin 28.8.2026 mennessä. Työryhmän työstämän lausuntoluonnoksen hyväksyy vielä vanhusnuevoston valmistelutyöryhmä, jonka jälkeen se toimitetaan tiedoksi IKI2035-ohjelman valmistelijoille.

Asia käsiteltiin §:n 65 jälkeen, ennen §:n 66 käsittelyä.

Päätös
Vanhusneuvosto päätti

1. perustaa työryhmän koostamaan lausunnon IKI2035-ohjelman päivityksestä.
2. nimesi työryhmään Taina Törmän, Tiina Leppäsen, Mervi Hissan ja Inkeri Haarla-Kettusen.
3. että neuvoston jäsenet voivat toimittaa kommenttinsa työryhmälle lausuntoa varten pe 28.8.2026 mennessä.
4. että vanhusneuvoston valmistelutyöryhmä hyväksyy lausunnon ja lähettää sen eteenpäin valmistelijoille.

Vanhusneuvosto, 22.09.2026, § 82

Valmistelijat / lisätiedot:
Anna-Sofia Kujansuu, HALLINTOASSISTENTTI, anna-sofia.kujansuu@pirha.fi
Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

Liitteet

1 Vanhusneuvoston lausunto, IKI2035-kehittämisohjelman päivittäminen

Vanhusneuvosto päätti kokouksessaan 25.8.2026 § 67 valtuuttaa työryhmän valmistelemaan lausunnon IKI2035-kehittämisohjelman päivittämisestä kokouksessa käydyn keskustelun sekä jäseniltä saatujen kommenttien pohjalta. Vanhusneuvoston valmistelutyöryhmä hyväksyi työryhmän valmisteleman lausunnon, joka lähetettiin eteenpäin valmistelijoille 3.9.2026.

Liitteenä vanhusneuvoston lausunto IKI2035-kehittämisohjelman päivittämisestä.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä vanhusneuvoston lausunnon IKI2035-kehittämisohjelman päivittämisestä tiedoksi.

Kokouskäsittely
Vanhusneuvoston jäsenet Pekka Gestrin ja Leena Joensivu poistuivat kokouksesta päätöksenteon jälkeen.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vanhusneuvosto, 17.11.2026, § 108

Valmistelijat / lisätiedot:
Mari Ollinpoika, TOIMIALUEJOHTAJA, IKÄIHMISTEN, mari.ollinpoika@pirha.fi
Tuula Jutila, TOIMIALUEJOHTAJA, tuula.jutila@pirha.fi

Liitteet

1 Ikäihmisten palveluiden IKI2035-kehittämisohjelman päivitetty versio 26.10.2026

Ikäihmisten palvelujen kehittämisohjelma eli IKI2035-ohjelma on suunnitelma siitä, miten Pirkanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten palveluja kehitetään tulevina vuosina. Ohjelman ydintavoite on luoda toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelurakenne. Aluehallitus hyväksyi 20.11.2023 § 319 IKI2035-ohjelman toimeenpantavaksi.

Pirkanmaan hyvinvointialueen talousarvio vuodelle 2026 hyväksyttiin aluevaltuustossa 8.12.2025 § 117. Talousarvion käsittelyn yhteydessä hyväksyttiin esitys, jonka mukaan IKI2035-ohjelmaan laaditaan muutoksia, jotta palveluiden tarpeen kasvuun pystytään vastaamaan. Hallintosäännön 5 §:n 17a kohdan mukaan aluevaltuusto päättää palvelujen verkoston kehittämiseen liittyvistä merkittävistä ohjelmista ja niiden muutoksista.

Ohjelman päivityksessä on huomioitu erityisesti kasvava palvelutarve. Väestöennusteen mukaan erityisesti yli 85-vuotiaiden määrä kasvaa voimakkaasti, mutta kasvua on kaikissa ikääntyneiden ikäryhmissä eikä vanhusten määrä ole laskemassa ohjelmakaudella. Päivityksessä on huomioitu myös muistisairaat ja heidän määränsä ennakoitu kehitys osana tulevien palvelutarpeiden arviointia. Ohjelmassa arvioidaan myös tulevaa henkilöstötarvetta sekä palvelutarpeen ja kustannusten kehitystä eri vaihtoehdoissa. Lisäksi ohjelman tavoitteita ja niitä tukevia toimenpiteitä on päivitetty vastaamaan jo toteutuneita kehittämistoimenpiteitä, muuttunutta toimintaympäristöä ja voimassa olevaa lainsäädäntöä.

IKI2035-ohjelman tavoitteissa kuvataan aiempaa selkeämmin ikääntyneen arkea. Alkuperäiseen ohjelmaan verrattuna painotus siirtyy palvelurakenteen muuttamisesta turvalliseen kotona asumiseen, yksilöllisiin palveluihin ja sujuvaan avunsaantiin. Osatavoitteita on täsmennetty ja päällekkäisiä kohtia yhdistetty.

IKI2035-kehittämisohjelman päivitetty ydintavoite on ikääntyneiden toimintakykyä tukevat, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävät palvelut. Ohjelma sisältää viisi kehittämisaluetta, joista jokainen sisältää lukuisia osatavoitteita toimenpiteineen

ydintavoitteiseen pääsemiseksi. Kehittämisalueet ovat: 1) Ikääntyneen sujuvaa arkea vahvistavat neuvonta, ohjaus ja ennaltaehkäisevät palvelut 2) Hyvä ja turvallinen elämä omassa kodissa 3) Turvalliset ja yksilöllisiin tarpeisiin vastaavat asumisen palvelut 4) Sujuvat ja oikea-aikaiset palvelut elämäntilanteen muuttuessa 5) Asiakkaan arkea tukevat digi- ja teknologiaratkaisut.

IKI2035-ohjelmassa on mainittu muut ikääntyneiden palveluja ohjaavat kehittämissuunnitelmat ja vastaavat asiakirjat, mutta päällekkäisyyksiä on pyritty välttämään ohjelmien täydentäessä toisiaan.

IKI2035-ohjelman päivitystä on valmisteltu laajassa yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa. Muistisairaiden palvelutarpeen kehityksen arvioinnissa on Pirkanmaan hyvinvointialueen geriatristen asiantuntijoiden lisäksi konsultoitu Tampereen yliopiston Gerontologian tutkimuskeskusta (GEREC). Ohjelman päivitystä on käsitelty Ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden valiokunnan työpajassa 29.4.2026, vanhusneuvoston työpajassa 5.5.2026 sekä yksityisten palveluntuottajien kanssa järjestetyssä yhteistyötapaamisessa 3.6.2026. Työpajoissa käsiteltiin erityisesti ohjelman kehittämisalueita, osatavoitteita ja niitä tukevia toimenpide-ehdotuksia. Työpajoissa nousi esille erityisesti kotona asumista tukevien palvelujen vahvistaminen, neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen, palvelujen oikea-aikaisuus ja saavutettavuus sekä palvelurakenteen taloudellinen ja toiminnallinen kestävyys. Myös henkilöstön saatavuus, yhteistyön ja kumppanuuksien vahvistaminen ja palvelujen yhdenvertainen toteutuminen nähtiin tärkeinä.

Työpajojen tuotoksia hyödynnettiin päivittyvässä ohjelmaversiossa, jota esiteltiin ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnassa 18.8.2026 § 40 ja vanhusneuvostossa 25.8.2026 § 67. Asiantuntijapalautteiden sekä valiokunnan ja vanhusneuvoston kehittämisehdotusten ja palautteiden perusteella IKI2035-kehittämisohjelma viimeisteltiin etenemään päätöksentekoon.

Liitteenä IKI2035-kehittämisohjelman päivitetty ohjelmaversio.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi IKI2035-ohjelman päivityksen tilanteen.

Tiedoksi
Päivi Tryyki, Mari Ollinpoika, Tuula Jutila, Anna-Stiina Salminen, Katja Hakkarainen, Anni Vainionpää

§ 109
Vanhusneuvoston kokousaikataulu vuodelle 2027

18820/2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Pyykkönen, HALLINTOPÄÄLLIKKÖ, heidi.pyykkonen@pirha.fi
Anna-Sofia Kujansuu, HALLINTOASSISTENTTI, anna-sofia.kujansuu@pirha.fi

Hallintosäännön 124 §:n mukaan toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan.

Taustana vuoden 2027 kokousaikojen määrissä on vuoden 2026 talousraami sekä arvio vuoden 2026 talouden toteumasta. Arvio sisältää sekä toteutuneet että loppuvuodelle ennakoidut kokoukset ja niiden kustannukset. Lisäksi suunnitelmassa on huomioitu käsittelyiden sujuva eteneminen toimielimissä päätöksentekoon. Aluehallitus ja aluevaltuusto ovat jo hyväksyneet osaltaan kokousaikataulut vuodelle 2027. Osana strategisen ohjauksen ja järjestämisen tehtäväalueen talousarvion valmistelua ja sopeuttamista annettuun talousraamiin, viranhaltijavalmistelussa on esitetty 90 000 euron säästöä toimielinten toimintaan. Säästö toteutuisi siten, että valiokunnat, vaikuttamistoimielimet ja jaostot pitäisivät kukin vähintään yhden kokouksen vähemmän kuin vuonna 2026. Kokousmäärän vähentämiselle arvioidaan olevan myös toiminnalliset edellytykset eikä kokousten vähentämisen arvioida heikentävän toimielinten mahdollisuuksia hoitaa tehtäviään. Tarkastuslautakuntaa ja yksilöasioiden jaostoa ei ole huomioitu tarkastelussa.

Toimielin voi suunnitella oman työskentelynsä vuodelle 2027 varatussa raamissa. Vuoden 2027 talousarvio mahdollistaa 9 kokoontumista vuodelle 2027.

Demokratiakustannuksia seurataan kokonaisuutena, mutta seurantaa tulee tehdä myös toimielinkohtaisesti. Jokaisen toimielimen, valiokunnan ja vaikuttamistoimielimen tulee pysyä talousarviokehyksessä. Kokoustapojen suunnittelulla toimielin pystyy kohdentamaan budjettiaan haluamiinsa asioihin. Toimielimet suunnittelevat, miten kokoontumiset jakautuvat varsinaisiin kokouksiin, työpajoihin tai muihin tilaisuuksiin sekä sen, pidetäänkö tilaisuudet etä-, hybridi- vai läsnäolotilaisuuksina talousarvioraamin puitteissa.

Vanhusneuvostolle esitetään kokouspäiviksi seuraavia ajankohtia:

1. ti 9.2.2027 klo 14
2. ti 23.3.2027 klo 14 (etäyhteydellä)
3. ti 27.4.2027 klo 14
4. ti 18.5.2027 klo 14 (etäyhteydellä)
5. ti 8.6.2027 klo 14

6. ti 24.8.2027 klo 14
7. ti 28.9.2027 klo 14
8. ti 2.11.2027 klo 14
9. ti 7.12.2027 klo 14

Tarvittaessa kokousaikatauluun voidaan tehdä muutoksia. Kokoustamistavat (läsnäolo-/etäkokous) tarkentuvat lähempänä kokousajankohtaa.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää hyväksyä kokousaikataulun vuodelle 2027.

§ 110
Tiedoksi merkittävät asiat

- Kutsu keskustelutilaisuuteen: Tule mukaan kehittämään Tays Keskussairaalan alueen esteettömiä kulkureittejä, 3.12.2026, oheismateriaali
- Vanhusneuvostojen yhteinen webinaari 9.12.2026, oheismateriaali
- Terveiset aluevaltuustosta ja valiokunnista
- Seuraava vanhusneuvoston kokous 15.12.2026 klo 14 pidetään **läsnäolokokouksena**.
  Alustavasti asialistalla: Kestävä kehitys- ja vastuullisuusohjelma, työpaja vaikuttamistoimielinten kehittämistyöstä, palautekeskustelu.

Ehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi kokouksessa esiin tulevat asiat.

§ 111
Muut asiat

Muut esille tulevat asiat.

Ehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi kokouksessa esiin tulevat muut asiat.

§ 112
Kokouksen päättäminen

Ehdotus

Puheenjohtaja päättää kokouksen.